

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

July 2023 | SK

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ÚVODNÍK

Zjednotení za európske hodnoty

Zjednotení za európske hodnoty

Milé čitateľky, milí čitatelia,

od roku 2022 existuje naša komunikačná stratégia, ktorá v súčasnosti vstupuje do obdobia realizácie.

Dejú sa mnohé zmeny, od nášho dôraznejšieho vyjadrovania po pochopenie štýlu našich zainteresovaných subjektov a partnerov a reakcie naň.

V tomto čase mnohorakej krízy, ktorá sa dá len ťažko predvídať zo sociálneho a hospodárskeho hľadiska, musíme ešte jasnejšie a empatickejšie informovať o zmysle nášho fungovania a poslania. A v prípade využiť aj emocionálnu inteligenciu.

Musíme zohrávať novú úlohu pri príprave na voľby do Európskeho parlamentu 2024 s cieľom konsolidovať demokratické hodnoty a urobiť Európu silnejšou a odolnejšou voči autoritárskym hrozbám.

Taktiež v spojitosti so 65. výročím EHSV posilníme náš odkaz a zlepšíme súčasné a budúce právne predpisy EÚ pre sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a občanov EÚ.

Kým sa dozvieme všetky letné zmeny, užívajte si dni oddychu a pripravte sa na budúcnosť.

Aurel Laurențiu Plosceanu
podpredseda EHSV pre komunikáciu

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

18. júla 2023, Brusel

[Okrúhly stôl mládeže o klíme a udržateľnosti č. 4](#)

20. - 21. septembra 2023, Brusel

Plenárne zasadnutie EHSV

10. - 11. októbra 2023, Bilbao (Španielsko)

[Konferencia o zriedkavých chorobách a európske referenčné siete](#)

K VECI

V tejto rubrike sa Pietro De Lotto, predseda poradnej komisie pre priemyselné zmeny, podelí o názory EHSV na tzv. modrú dohodu, ktorá je jednou z najpálčivejších otázok programu EÚ, a na to, prečo potrebujeme komplexnú vodohospodársku stratégiu .

PIETRO DE LOTTO: EÚ ?ELÍ VÝZVAM V SPOJITOSTI S VODOU A POTREBUJE MODRÚ DOHODU

Voda je ľudským právom a má zásadný význam pre všetky aspekty života. Prístup k vode v Európe už dlho považujeme za samozrejmú.

Svet však čelí vodnej kríze a náš kontinent nie je výnimkou. Nedávne správy poukazujú na to, že Európska únia nie je na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja týkajúcich sa vody. Približne 30 % obyvateľstva EÚ je postihnutých určitou formou nedostatku vody. Počas minulého leta Európa zažila najhoršie suchá za posledných 500 rokov. S problémom nedostatočného prístupu ku kvalitnej a k cenovo dostupnej vode a sanitácii musia každodenne žiť milióny občanov EÚ.

EHSV je pevne presvedčený, že súčasná vodohospodárska politika EÚ je roztrieštená a nerieši dostatočne výzvy, ktorým čelíme. Je najvyšší čas na zmenu rozsahu tak, ako to bolo v prípade klimatickej politiky pred niekoľkými rokmi. EHSV preto tento rok zvolil vodu za svoj prierezový balík a bude požadovať prijatie [európskej modrej dohody](#), ako komplexnú stratégiu na riešenie všetkých budúcich výziev týkajúcich sa vody. Voda je životne dôležitá, a preto sa už nemôže považovať iba za jeden z pilierov Európskej zelenej dohody, ale si zaslúži vlastnú politiku.

EHSV v rámci svojich sekcií vypracúva súbor stanovísk z vlastnej iniciatívy, ktoré sa týkajú hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a geopolitických aspektov výziev súvisiacich s vodou. Skúmame ich vplyv na poľnohospodárstvo, priemysel, infraštruktúru a udržateľnú spotrebu, zdôrazňujeme potrebu prognózovania v EÚ v oblasti vody a potrebu spoľahlivých údajov a vyzývame na primerané financovanie.

Domnievame sa, že vodu je potrebné lepšie začleniť do všetkých politík EÚ vrátane jej priemyselnej politiky. EÚ má tiež príležitosť stať sa priekopníkom v tejto oblasti. Na podporu transformácie našej spoločnosti sa Európa musí stať svetovým lídrom v oblasti technológií efektívne využívajúcich vodu. Sú dôležitou súčasťou riešenia pre celú spoločnosť, pretože prispievajú k efektívnejšiemu a udržateľnejšiemu využívaniu vody v poľnohospodárstve a v oblasti verejnej a súkromnej spotreby a prispievajú k našej konkurencieschopnosti a budúcej zamestnanosti.

Naším cieľom je, aby Európska komisia určila vodu za jednu zo svojich politických priorít na nasledujúce funkčné obdobie. EHSV prijme 26. októbra výzvu na vypracovanie európskej modrej dohody a predloží

konkrétne a cielené návrhy novej európskej stratégie pre vodu.

Nemôžeme to však dosiahnuť len sami. EHSV úzko spolupracuje s kľúčovými zainteresovanými stranami a inštitúciami na ambicióznej vodnej politike pre Európu. Budeme monitorovať zohľadňovanie našich návrhov a vynasnažíme sa zabezpečiť, aby v nasledujúcich mesiacoch a rokoch boli prijaté následné opatrenia týkajúce sa tejto témy, ktorá priamo ovplyvňuje život každého občana. Obraciam sa na Vás so žiadosťou, aby ste sa k nám pripojili a podporili našu výzvu na vypracovanie európskej modrej dohody.

Pietro De Lotto predseda poradnej komisie pre priemyselné zmeny

„JEDNA OTÁZKA PRE...”

Jedna otázka pre...

V našej rubrike „Jedna otázka pre...” žiadame členov EHSV, aby objasnili význam dokumentu, ktorý vypracovali.

Tentoraz sme hovorili s členom EHSV a spravodajcom stanoviska na tému *Preskúmanie rámca krízového riadenia bánk a ochrany vkladov* **Giuseppem Guerinim**. Prijatie tohto stanoviska je naplánované na júlovom plenárnom zasadnutí.

Giuseppe Guerini: „Európsky systém ochrany vkladov je kľúčom k dobudovaniu bankovej únie.”

**Otázka EHSV: Aký je postoj výboru k návrhu Euroskupiny a následným legislatívnym návrhom o bankovej únii?
Konkrétnejšie, aký je jeho postoj ku krízovému riadeniu a ochrane vkladov?**

Giuseppe Guerini: Európska komisia uverejnila 18. apríla 2023 balík opatrení pre krízové riadenie a ochranu vkladov. Jeho cieľom je rozšíriť rozsah pôsobnosti režimu riešenia krízových situácií na malé a stredné banky, zachovať finančnú stabilitu, chrániť daňovníkov a vkladateľov a podporovať reálnu ekonomiku a jej konkurencieschopnosť.

V stanovisku, o ktoré požiadalo španielske predsedníctvo Rady EÚ, EHSV podporuje návrh Komisie, ale zdôrazňuje, že pri reakcii na bankové krízy sa musí nájsť rovnováha medzi flexibilitou a predvídateľnosťou.

Ako sa uvádza v stanovisku, nedávne bankové krízy ukázali, aké dôležité je rýchlo a pružne konať a v krátkom čase previesť banku v ťažkostiach na inú banku.

EHSV má obavy v súvislosti s tým, aby sa rozsah pôsobnosti riešenia krízových situácií a súvisiace kapitálové požiadavky rozšírili na menšie a miestne banky, pretože by to mohlo mať na tieto subjekty negatívny dosah.

Podrobnejšie posúdenie verejného záujmu, na základe ktorého sa určí, či sa uplatní režim riešenia krízových situácií, musí byť odteraz správne vyvážené a zaručovať proporionalitu uplatňovania, pričom sa musí minimalizovať neistota z hľadiska spôsobu riešenia krízy.

Pokiaľ ide o regulačný prístup, nástroje, ktoré sa budú používať, rýchlosť vykonania, dôsledky reakcie, spoluprácu medzi zainteresovanými stranami a povahu použitých finančných zdrojov, mal by sa dosiahnuť pragmatický a flexibilný prístup. Zabráni sa tým poškodzovaniu záujmov menších bánk, najmä miestnych, a hospodársky ekosystém, v ktorom pôsobia, bude lepšie chránený.

Európsky systém ochrany vkladov je nevyhnutný na dobudovanie bankovej únie a systém ochrany vkladov a jednotný fond na riešenie krízových situácií sú správnymi krokmi v tomto smere. Kým sa to však stane realitou, bude pretrvávať neefektívnosť a trhy budú i naďalej roztrieštené.

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

Mimoriadny hos?

V našej rubrike „Mimoriadny hosť“ dávame priestor významným osobnostiam z oblasti vedy, žurnalistiky, kultúry a ďalších oblastí verejného života. Tento mesiac je naším hosťom srbský spisovateľ, novinár, filmový a dokumentárny producent **Boško Savković**. Je spolupredsedom zmiešaného poradného výboru EÚ – Srbsko, orgánu,

ktorý pôsobí v rámci sekcie EHSV pre vonkajšie vzťahy a podporuje užšie väzby medzi občianskou spoločnosťou v EÚ a Srbsku. Zároveň je členom predsedníctva Srbského zväzu zamestnávateľov.

Boško Savković pracoval a publikoval v mnohých juhoslovanských a neskôr srbských novinách. Počas vojny v bývalej Juhoslávii pôsobil ako vojnový spravodajca novín Intervju a televízie TV Politika. Vzhľadom na vtedajšiu cenzúru sa v roku 1993 rozhodol srbské mediálne prostredie opustiť a zriadil si marketingovú agentúru Alternativa, ktorá stále úspešne pôsobí v oblasti televíznej produkcie, vydavateľskej činnosti a grafického a internetového dizajnu. V roku 1996 založil satirické noviny *Naša krmača* (Naša prasnica), ktoré sa stali symbolom odporu voči režimu Slobodana Miloševića.

Je autorom troch kníh: *Lažnoborci trče počasni krug* (Falošní bojovníci bežia čestné kolo) z roku 1989, podľa ktorej bol v roku 1990 nakrútený dokumentárny film, *Silovanja sedme sile* (Znásilnenie siedmej veľmoci) z roku 1994 a *Misterije koje su izmenile Srbiju* (Záhady, ktoré zmenili Srbsko), ktorú vydal v roku 1997.

Podieľal sa aj na propagácii Miroslavovho evanjelia, ktoré je súčasťou bohatého stredovekého kultúrneho dedičstva Srbska, a bol producentom filmu *U početku beše reč* (Na počiatku bolo slovo). V roku 2008 založil filmový festival Silafest. Získal početné ocenenia v Srbsku a na medzinárodných filmových festivaloch vrátane ceny Zlatý delfín za najlepší dokumentárny film na festivale v Cannes v roku 2011, ktorá mu bola udelená za jeho film *Plodovi zime* (Plody zimy), a ceny Strieborný delfín za film *Posle bombi* (Po bombách) rovnako na festivale v Cannes v roku 2013.

Počas svojej tohtoročnej júnovej návštevy v EHSV sa predsedníctvu výboru osobne poďakoval za podporu po svojom zadržaní na základe obvinenia z nabádania na násilné zvrhnutie ústavného poriadku v Srbsku. Niekoľko dní po intervencii EHSV bol prepustený na slobodu.

Na júlovom plenárnom zasadnutí EHSV sa Boško Savković spolu s niekoľkými ďalšími pozvanými rečníkmi zúčastní na diskusii o budúcej úlohe občianskej spoločnosti pri rozširovaní EÚ.

Boško Savković?: Nie som Che Guevara, som len jedným z občanov, ktorí žiadajú, aby ich krajina bola bezpečná

EHSV info: Porozprávajte nám o incidente, ktorý viedol k Vášmu uväzneniu.

Boško Savković: 4. júna 2023 sa v Belehrade uskutočnila obrovská demonštrácia v reakcii na dva masakre, pri ktorých zahynulo 18 ľudí, z toho polovica boli deti. Ľudia si myslia, že išlo o politický protest. Vôbec nie, bola to pokojná demonštrácia a jedna z najväčších. Ľudia žiadali výmenu ministra zodpovedného za políciu a členov regulačného orgánu pre elektronické médiá.

Niesol som transparent, ktorý mal na jednej strane nápis „PINK STINK“ (PINK SMRDÍ) – PINK je najväčšia provládna mediálna skupina v Srbsku – a na druhej strane vetu „Supy a hyeny kráčajú spolu za bezpečné Srbsko“. Bola to narážka na to, že niektorí členovia vlády označili opozičných protestujúcich za „supy a hyeny“. Niekoľko ľudí prišiel a pripieval mi na transparent bábkou, ktorá vyzerala ako obesný prezident Vučić. Báбка bola rýchlo odstránená, ale fotografie sa už zdieľali na sociálnych médiách a virálne šírili.

Hoci som na žiadnej z nich nebol zachytený, obvinili ma z toho činu a obžalovali z pokusu o rozvrátenie ústavného poriadku v Srbsku, za čo hrozí približne 30 rokov väzenia. Prišli ma zatknúť štyria policajti. „Prečo štyria?“ opýtal som sa. „Dvaja ideme po teba a dvaja po bábkou,“ odpovedali. Nenašli však ani transparent, ktorý zostal v kamarátovom aute, ani bábkou.

Vaše zadržanie zmobilizovalo množstvo ľudí v Srbsku aj v Bruseli. Keďže ste spolupredsedom zmiešaného poradného výboru EÚ – Srbsko v EHSV, výbor poslal tweet, v ktorom požadoval Vaše okamžité prepustenie. Videlo ho 27 000 užívateľov. Čo na to povieť?

Bol som vo väzení, nemal som ani tušenia, čo sa deje. Viem len, že moja manželka volala podpredsedovi EHSV pánovi Plosceanovi a EHSV okamžite zareagoval, rovnako ako médiá, občianska spoločnosť a mimovládne organizácie v mojej krajine. V Srbsku ma ľudia poznajú a všetci sa hneď zmobilizovali a organizovali demonštrácie pred justičným palácom. Vtedy som však o tom nemal ani potuchy. Keď ma odsúdili na 30 dní väzenia, začal som uvažovať o tom, čo všetko by sa mi mohlo stať a koľko rokov asi

strávim vo väzení. V takých chvíľach nedokážete jasne rozmýšľať, aj keď som sa snažil myslieť racionálne, bol som predsa právnik.

Myslím, že ľudia pochopili, že som nevinný. Takže vďaka tlaku európskych inštitúcií, mimovládnych organizácií a občanov bola napokon po rokovaníach so srbskými orgánmi uzavretá s prokuratúrou dohoda o vine a treste. Za všeobecné priznanie viny som dostal šesťmesačný podmienený trest.

Nie som Che Guevara, som len jedným z občanov, ktorí protestujú v uliciach a žiadajú, aby ich krajina bola bezpečná. To je všetko. Som spisovateľ, novinár a filmár. Sme však v situácii, keď členovia vlády urážajú hercov, ľudí z médií, novinárov a občanov, a ľudia vyšli do ulíc, pretože už nechcú počúvať tieto nenávisťné prejavy v parlamente.

Myslíte, že tento incident by mohol mať dosah na srbskú spoločnosť?

Mohol, ale potrebujeme slobodné a nezávislé médiá. V Belehrade existuje len niekoľko nezávislých médií. Mimo hlavného mesta, v menších mestách ľudia nevedia, čo sa deje. Toto je informačná vojna a vojna proti falošným správam šíreným vládou, ktorá podáva ľuďom úplne skreslený obraz o demonštráciách a požiadavkách občanov.

Myslíte, že Vás táto udalosť natrvalo poznačí?

Chcem na tento incident zabudnúť, pretože slušní ľudia nemajú vo väzení čo hľadať. Nechcem sa báť, pretože jeden krátky moment strachu môže človeku vziať kus života. Lenže strach, to je inštinkt, ktorý má každý z nás. Nie som revolucionár, som len muž, ktorý chce mať právo otvorene vyjadriť svoj názor. Žiadam priveľa? K základným hodnotám Európskej únie patrí okrem iného nezávislé súdnictvo, sloboda prejavu a právo na vlastný názor.

Akú podporu očakávate od výboru a od EÚ?

Už len sledovať situáciu v Srbsku a monitorovať každodenný vývoj znamená dosť veľa. Je tiež dôležité, aby inštitúcie EÚ sledovali médiá a správy prichádzajúce zo Srbska. Podpora na akejkoľvek úrovni je pre nás skutočne užitočná. Napríklad dvaja novinári sú teraz vo väzení, preto by sa mali našej vláde posilať politické a diplomatické odkazy. Pomohlo by to. Ja som za Európu, európske smerovanie pre Srbsko.

Môžete nám povedať viac o situácii médií v Srbsku?

Máme nejaké nezávislé médiá, ale nie je ich dosť a nepokrývajú celú krajinu. Okrem toho si myslím, že nemáme dosť médií na propagovanie EÚ, a preto nemá európske smerovanie v Srbsku širokú podporu. Grécky filozof Archimedes povedal: „Dajte mi pevný bod a pohnem Zemou.“ Ja hovorím: „Dajte mi na dva mesiace médiá a zmením celú krajinu.“ Niet pochýb o tom, že Srbsko so slobodnými médiami by bolo inou krajinou. Teraz máme nejaké skupiny na ochranu novinárov, ale nepotrebujeme chrániť novinárov, ako keby boli ohrozeným živočíšnym druhom.

A čo nová generácia novinárov?

Robia svoju robotu s oduševnením a odhodlanosťou. Sú presvedčení, že nestranné informácie a nezávislé správy sú dobré pre krajinu a spoločnosť. Viem, že odmietajú pracovné ponuky od televíznych kanálov, ktoré dobre platia. Pritom by stačilo, aby sa len držali toho, čo im nalinkujú. Niektoré veci sa však za peniaze kúpiť nedajú, napríklad dôstojnosť. Táto mladá generácia má svoju dôstojnosť. Snažia sa budovať si profesionálnu kariéru tak, aby sa mohli ráno bez hanby pozrieť na seba do zrkadla.

Ako vidíte budúcnosť Srbska?

Budúcnosť Srbska je v EÚ. Moja dcéra má 23 rokov. Som si istý, že jedného dňa bude žiť v Európskej únii. Len neviem, či sa toho dočkám aj ja. Neviem, ako dlho bude trvať, kým Srbsko splní normy EÚ, alebo či EÚ stanoví pre Srbsko nové normy. Ale myslím si, že pre Srbsko je len jedna cesta.

Pred 20 rokmi som bol na konferencii v Solúne, kde účastníci hovorili, že Srbsko sa musí stať súčasťou EÚ, lebo je jedinou krajinou, ktorá môže spojiť západný Balkán s EÚ. A je to pravda, pretože môžete cestovať loďou, vlakom, lietadlom a teraz už existuje aj spojenie cez Bulharsko a Rumunsko. Osud západného Balkánu je teda neoddeliteľne spätý s osudom Srbska. Možno povedať, že žiadna iná krajina v regióne by sa nemohla stať súčasťou EÚ sama.

AKTUALITY EHSV

Reforma trhu s elektrinou – EHSV navrhuje zriadiť „energetickú agentúru“ na nákup a predaj energie

Výbor sa zasadzuje za to, aby budúci trh s elektrinou spočíval na verejno-súkromnom partnerstve a kombinácii regulácie a liberalizácie.

Ústredným pilierom tohto modelu by bola vládou zriadená „energetická agentúra“, ktorá by nakupovala elektrinu od výrobcov a predávala ju dodávateľom elektriny pre domácnosti, MSP, občianske energetické spoločnosti a veľkoodberateľom a prípadne aj do iných krajín.

Táto agentúra by uzatvárala dlhodobé zmluvy s výrobcami elektriny na základe verejného obstarávania. Boli by to rôzne typy zmlúv, napríklad zmluvy o nákupe elektriny, rozdielové zmluvy a zmluvy o nákladoch +.

Podľa názoru EHSV ide o zásadnú reformu, ktorá by sa mala uskutočniť na súčasnom trhu s elektrinou v EÚ. Výbor to zdôraznil v stanovisku, ktoré vypracovali Jan Dirx a Christophe Quarez, prijatom na plenárnom zasadnutí 14. júna 2023.

Spravodajca Jan Dirx pripomenul, že výbor sa už dlho zasadzuje za reformu trhu s elektrinou v EÚ: „Myslíme si, že riešením by mohol byť hybridný model založený na zásade: liberalizovať tam, kde je to možné, a regulovať tam, kde je to potrebné.“

„Energia je základným stavebným kameňom nášho hospodárskeho a sociálneho systému a nemalo by sa k nej pristupovať tak ako k iným komoditám. Je to ústredný prvok verejných služieb,“ zdôraznil spravodajca Christophe Quarez. „Podľa nášho návrhu by za splnenie cieľov udržateľnosti, cenovej dostupnosti a bezpečnosti dodávok bola zodpovedná vláda.“ (mp)

Energetická kríza – budúce opatrenia musia byť prispôbené, ciele a odolné voči transformácii

EHSV odporúča stanoviť normu „zeleného trojitého T“ s cieľom posúdiť vplyv budúcich zásahov na hospodársky systém EÚ.

Vychádzajúc z odporúčaní Európskej centrálnej banky (ECB) výbor zdôrazňuje, že necielené cenové opatrenia by z dlhodobého hľadiska len predĺžili vysokú infláciu. Ak sa včas postupne nezrušia, mohli ohroziť schopnosť ECB dosahovať svoje strednodobé ciele, čo by malo za následok sprísňovanie menovej politiky na dlhšie obdobie, než by bolo žiaduce.

Podľa stanoviska EHSV na tému [Vplyv energetickej krízy na európske hospodárstvo](#), ktoré vypracovala **Alena Mastantuono** a ktoré bolo prijaté na júnovom plenárnom zasadnutí, sa Európska únia musí posunúť nad rámec núdzových fiškálnych reakcií a zamerať sa na štrukturálne zmeny, aby sa mohla rýchlejšie oddeliť od fosílnych palív.

Alena Mastantuono uviedla, že „sme presvedčení, že poučenie z negatívnych účinkov energetickej krízy na hospodársku výkonnosť EÚ sa musí odraziť v podobe ďalších politických krokov.“

EÚ potrebuje na udržanie svojej konkurencieschopnosti spoľahlivé a bezpečné dodávky cenovo dostupnej energie na základe integrovaného trhu s energiou s vysokým podielom čistej energie, ktorý je odolný a schopný čeliť narušeniam a otrasom, (mp)

EÚ by mala zakázať neopraviteľné výrobky

EHSV navrhol, aby sa výrobky, ktoré nie je možné opraviť, neuvádzali na trh v Európe. Podľa jeho názoru nestačí len požadovať od výrobcov, aby informovali spotrebiteľov o neopraviteľnosti výrobku.

Ako EHSV tvrdí, nové európske **právo na opravu** predstavuje na papieri veľký posun vpred. Spotrebiteľ, ktorý si chce dať opraviť smartfón alebo spotrebič, ktorý sa pokazí, namiesto toho, aby si kúpil nový, by však v praxi mohol naraziť na niekoľko prekážok, ktoré by sťažili alebo zdražili ich opravu, prípadne by ju úplne znemožnili. EÚ by mala ísť ešte ďalej a požiadať členské štáty, aby zakázali akýkoľvek postup zámerného znemožňovania opravy výrobkov.

„Ak sú výrobky navrhnuté tak, aby sa nedali opraviť, nemôže existovať právo na opravu“, hovorí spravodajca pre stanovisko EHSV **Thierry Libaert**.

EHSV v stanovisku k navrhovanej smernici predkladá viacero praktických opatrení na zlepšenie a zabezpečenie toho, aby možnosť opravy ostala reálnou a cenovo dostupnou možnosťou po uplynutí záručnej doby, a to aj z obchodného hľadiska. Návrhy zahŕňajú:

- **ponúknuť stimuly zvoliť si opravu** vrátane veľa jednoduchých stimulov, napr. ponúknuť predĺženie záručnej doby, počas ktorej sa výrobok opraví;
- **umožniť inovatívne riešenia ako napríklad 3D tlač** na výrobu náhradných dielov **alebo modernizácia**, ktorá zahŕňa nový život pre výrobky alebo rozvoj trhu pre diely z druhej ruky;
- **spustiť programy odbornej prípravy a preškolenia** s cieľom naučiť opravárov zručnosti, ktoré potrebujú pre pracovné miesto, ktoré bývalo založené na mechanike, ale v súčasnosti je čoraz viac konfrontované s prepojenými zariadeniami. Vo všeobecnosti treba riešiť problém nedostatku opravárov v Európe.

Odvetvie opráv vytvára hodnotu a kvalitné pracovné miesta v Európe, ktoré sú zložené na premiestnenie. Prináša 404 pracovných miest na 10 000 ton opravených materiálov, čo je 50-krát viac ako pri vyhadzovaní týchto materiálov ako odpadu, čo sa v posledných rokoch stalo prevládajúcim trendom. 65 % spotrebiteľov chybné výrobky vyhadzuje, čo sa premietne do 7,5 tony odpadu ročne.

Environmentálne klamlivé tvrdenia (tzv. greenwashing): odmietnuť tvrdenia založené na kompenzačných kreditoch

Pomôcť Európanom nakupovať udržateľne je podobne ako v prípade smernice o práve na opravu cieľom aj **smernice o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia**. Spotrebitelia sú čoraz viac ochotní to urobiť, ale veľmi málo dôverujú tvrdeniam výrobcov o environmentálnych vlastnostiach ich výrobkov a služieb a sú zmätení množstvom ekologických značiek na trhu.

Nová smernica by mala zabezpečiť spoľahlivosť a dôveryhodnosť environmentálnych značiek a tvrdení, má však nedostatky. Podľa názoru EHSV by mala **zakázať tvrdenia založené na kompenzačných kreditoch**, keďže viaceré spotrebiteľské orgány a viaceré súdne spory potvrdili, že tvrdenia ako „neutrálne voči klíme“ alebo „kompenzované plastmi“ založené na boji proti emisiám investovaním do projektov klimatických riešení (napríklad vysádzanie stromov) sú vedecky nesprávne a vždy zavádzajú spotrebiteľov.

EHSV tiež upozorňuje na potrebu jednotnej legislatívy. „Existuje nebezpečenstvo, že to, čo bolo vyhodené dverami, sa vráti cez okno“, tvrdí spravodajca EHSV **Angelo Pagliara**. "Smernica o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia by mala byť vzorom pre minimálnu úroveň ochrany proti greenwashingu. Jej požiadavky by sa mali premietnuť do odvetvovej legislatívy, aby neexistoval spôsob, ako odstúpiť, nájsť medzery alebo oslabiť ochranu spotrebiteľa."

[Pozri stanovisko EHSV na tému Právo na opravu](#)

[Pozri stanovisko EHSV na tému Tvrdenia týkajúce sa životného prostredia](#)

EHSV navrhuje zriadiť Európsku radu pre potravinovú politiku

Rada by pomohla riešiť mnohé krízy, ktoré v súčasnosti ovplyvňujú potravinové systémy, a predvídať budúce výzvy, ktoré vzniknú v súvislosti so vstupom Ukrajiny do EÚ.

Potravinový systém Európskej únie v súčasnosti čelí viacerým krízam, vzhľadom na to, že rieši environmentálne, klimatické, zdravotné a sociálne výzvy. Perspektíva budúceho pristúpenia Ukrajiny tiež vyvoláva otázky a očakáva sa, že si bude vyžadovať reformu SPP. V snahe čo najlepšie čeliť týmto zmenám EHSV navrhuje zriadiť Európsku radu pre potravinovú politiku, a to pred nadchádzajúcim vytvorením rámca pre udržateľné potravinové systémy.

Európska rada pre potravinovú politiku môže pomôcť urýchliť zblížovanie politík EÚ a národných a miestnych politík. Najdôležitejšie však je, že môže pomôcť zlepšiť potravinovú politiku EÚ. Spravodajkyňa stanoviska **Piroska Kállay** uviedla: „Pevne veríme, že inkluzívnosť a dialóg medzi rôznymi zainteresovanými stranami a orgánmi potravinového systému zvýšia kvalitu a legitímnosť tvorby potravinovej politiky a že Európska rada pre potravinovú politiku je nástrojom na dosiahnutie integrovanejšieho, participatívnejšieho a demokratickejšieho prístupu k správe potravín.“

EHSV je pripravený zabezpečovať fungovanie Európskej rady pre potravinovú politiku a chcel by, aby bola vytvorená podľa vzoru Európskej platformy pre obehové hospodárstvo, ktorú spravuje spolu s Komisiou.

Európska rada pre potravinovú politiku by propagovala udržateľný a vyvážený rozvoj vidieckych aj mestských oblastí. Jej členmi by boli predstavitelia akademickej obce, vedci, zástupcovia potravinového dodávateľského reťazca, organizácie občianskej spoločnosti, pedagógovia, zástupcovia mládeže a tvorcovia politík EÚ. Časom by sa do nej zapojili aj zástupcovia miestnych a regionálnych samospráv a národných orgánov, čím by sa zabezpečila rovnocenná účasť zástupcov členských štátov na úrovni EÚ. (ks)

Mladí ľudia: diskriminovaní výlučne z dôvodu veku

Mladí ľudia by mali dostávať rovnakú mzdu a dávky sociálneho zabezpečenia ako ostatní pracovníci vrátane rovnakej minimálnej mzdy, čo však stále neplatí vo všetkých členských štátoch.

Európsky hospodársky a sociálny výbor zastáva názor, že EÚ a členské štáty by mali skončiť s diskriminačnými praktikami voči mladým ľuďom, ako sú nízke minimálne mzdy pre mladých a neplatené stáže. Mladých ľudí treba taktiež priamejšie zapájať do navrhovania politík, najmä tých, ktoré sa ich týkajú.

Tieto požiadavky, ktoré EHSV predložil v dvoch stanoviskách prijatých na jeho plenárnom zasadnutí 15. júna, sa prekrývajú s prijatím správy Európskym parlamentom o kvalite stáží. Parlament v nej vyzval Európsku

komisiu, aby navrhla smernicu, podľa ktorej by zamestnávanie stážistov na dlhšie obdobie bez mzdy bolo nelegálne.

„Príliš veľa mladých ľudí s nižšou minimálnou mzdou alebo na neplatení stáži má negatívne skúsenosti s pracovným trhom. V súčasnosti nemôžeme zatvárať oči pred touto skutočnosťou v členských štátoch“, vyhlásil **Michael McLoughlin**, spravodajca stanoviska na tému [Rovnaké zaobchádzanie s mladými ľuďmi na trhu práce](#)

„Mladí ľudia majú právo na to, aby boli vypočutí, a právo konať“, uviedla spravodajkyňa stanoviska na tému *Spolupráca v oblasti mládeže* **Nicoletta Merlo**. Toto stanovisko bolo vypracované na žiadosť španielskeho predsedníctva Rady EÚ, ktorého cieľom je dodať nový impulz programu EÚ pre mládež.

Spravodajkyňa **Merlo** dodala, že „ich účasť sa musí podporovať počas celého procesu navrhovania, vykonávania a monitorovania verejných politík, ktoré musia zdôrazniť význam mládežníckych organizácií a zohľadniť nové neformálne spôsoby združovania a spolupráce mladých ľudí, ako aj ich zapájania do dialógu.“

EHSV požaduje, aby sa mladým ľuďom zabezpečili rovnaké pracovné podmienky a zamestnanecké výhody, sociálne zabezpečenie a sociálna pomoc ako ostatným pracovníkom. Podľa zásady „rovnaká odmena za rovnakú prácu“ by mali mať nárok na rovnakú minimálnu mzdu ako ostatní pracovníci. V súčasnosti to tak v niektorých krajinách nie je. Tieto krajiny zaviedli osobitnú nižšiu minimálnu mzdu pre mladých ľudí napriek tomu, že za minimálnu mzdu pracuje jeden mladý pracovník zo štyroch v porovnaní s jedným z desiatich ostatných pracovníkov.

Nový predseda EHSV **Oliver Röpke** kladie veľký dôraz na posilnenie dialógu s mladými ľuďmi a ich zapojenie do tvorby politík.

V diskusii s mládežníckymi organizáciami **predseda Röpke** vyhlásil: „Sme odhodlaní presadzovať inkluzívnejší model, v rámci ktorého sú mladí ľudia stredobodom procesu zapojenia. Mojou politickou prioritou je otvoriť dvere EHSV mladým ľuďom a nemám v úmysle obmedziť sa len na územie EÚ. Chcem tiež osloviť mládežnícke organizácie z kandidátskych krajín.“

Na diskusii sa zúčastnili zástupcovia Európskeho fóra mládeže, Generation Climate Europe a ReDI School of Digital Integration. (II)

[EHSV podporuje výzvu, aby sa prednos? základných sociálnych práv pred hospodárskymi slobodami zakotvila v práve EÚ](#)

EHSV požiadal španielske predsedníctvo Rady EÚ, aby sa usilovalo presadiť návrh zaviesť protokol o sociálnom pokroku ako záväzný právny nástroj, ktorý pomôže posilniť a chrániť sociálne práva v Európe.

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) vyjadril súhlas s nedávno predloženými návrhmi, aby sa uskutočnila zmena zmlúv EÚ, ktorou by sa do nich zahrnul protokol o sociálnom pokroku. Ide o nástroj, ktorý umožní uprednostniť základné sociálne práva pred hospodárskymi slobodami, ak sa dostanú do vzájomného konfliktu, ako i všeobecne v politikách EÚ. Zaručilo by to právnu istotu a rovnaké zaobchádzanie s pracovníkmi vo všetkých členských štátoch.

V [prieskumnom stanovisku](#), o ktoré požiadalo španielske predsedníctvo Rady EÚ, EHSV uviedol, že navrhovaný protokol by zabezpečil sociálny pokrok prostredníctvom podpory a ochrany najvyšších noriem z hľadiska sociálnych práv a zabránil by ich oslabeniu.

Stanovisko bolo prijaté na plenárnom zasadnutí 15. júna 132 hlasmi za, pričom 102 členov hlasovalo proti a sedem sa hlasovania zdržalo. Nepodporila ho skupina EHSV Zamestnávateľa, ktorá predložila protistanovisko proti začleneniu protokolu o sociálnom pokroku do primárneho práva EÚ. Toto protistanovisko bolo zamietnuté, ale získalo viac než štvrtinu odovzdaných hlasov, a preto bolo pripojené k hlavnému stanovisku.

Spravodajkyňa stanoviska **Maria del Carmen Barrera Chamorro** na margo protokolu uviedla: „Protokol o sociálnom pokroku by podporil zásadu nepoľaviť v rešpektovaní sociálnych noriem. Zabránil by tomu, aby sa prijímali politiky, ktoré by boli v rozpore so záujmami občanov, ako sa to stalo v prípade úsporných opatrení.“

„Viac ako kedykoľvek predtým musíme byť ostražití. Musíme brániť sociálne a občianske práva a zabezpečiť, aby sa v celej EÚ uplatňovali jednotne. Je nevyhnutné, aby sa, najmä v prípade konfliktu s hospodárskymi slobodami, považovali za dôležitejšie ako voľný trh,“ zdôraznil spravodajca **Diego Dutto**.

EHSV uviedol, že španielske predsedníctvo Rady EÚ bude mať výbornú príležitosť podporiť tento návrh. Vyzval ho, aby zvolalo zasadnutie Rady ministrov sociálnych vecí s cieľom dohodnúť sa na spoločnom návrhu a aby naplánovalo osobitný samit EÚ na jeho prijatie.

S návrhom na vytvorenie protokolu o sociálnom pokroku prišla v roku 2008 ako prvá Európska konfederácia odborových zväzov (ETUC). Reagovala tak na rozsudok Súdneho dvora v prospech hospodárskych slobôd. Jej výzva bola zopakovaná v záveroch Konferencie o budúcnosti Európy, pričom Európsky parlament prijal uznesenie, v ktorom žiadal, aby bol protokol o sociálnom pokroku zahrnutý do zmlúv EÚ.

Skupina EHSV Zamestnávateľa vyhlásila, že podľa jej názoru by sociálne a hospodárske práva mali mať rovnakú úroveň ochrany a že takýto protokol by mohol ohroziť samotný základ sociálneho pokroku. (II)

[Celosvetová epidémia HIV pokračuje: je potrebné zapájať komunity a bojovať proti stigmatizácii](#)

EHSV zdôrazňuje, že na zvládnutie súčasnej globálnej krízy v oblasti verejného zdravia je stále nevyhnutná prevencia HIV,

nepretržitá starostlivosť a boj proti diskriminácii.

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) podporuje úsilie španielskeho predsedníctva Rady EÚ, aby sa cieľ skončiť do roku 2030 so stigmatizáciou a diskrimináciou v súvislosti s HIV dostal medzi priority agendy EÚ.

V [stanovisku](#) prijatom na júnovom plenárnom zasadnutí sa EHSV stotožnil s myšlienkou, že európske inštitúcie by mali vydať vyhlásenie na vysokej úrovni o odstránení stigmatizácie a diskriminácie osôb nakazených HIV, ktoré by sa malo 1. decembra 2023 predložiť Európskemu parlamentu.

EHSV zároveň požaduje stanoviť nový ambicióznejší cieľ v oblasti prevencie a kontroly šírenia infekcie HIV, aby sa úroveň pokrytia testovaním, liečbou a virologickou supresiou vo všetkých krajinách zvýšila až na 95 %.

„S viac ako desaťročným odstupom sa teraz pokúšame pochopiť situáciu v oblasti HIV. Táto otázka sa príliš dlho zanedbávala,“ uviedol spravodajca stanoviska **Pietro Barbieri**. „Potrebujeme čo najväčšie zapojenie, musíme spolupracovať s komunitami, lekármi, školami aj na pracovisku.“

Je dôležité zabezpečiť, aby mali ľudia s HIV rovnaké príležitosti v práci vrátane pružného pracovného času a dlhšieho voľna. Osvetové kampane, školenia a šírenie informácií v školách, v rámci občianskej spoločnosti a v mládežníckych organizáciách sú nevyhnutné na boj proti stigmatizácii a diskriminácii.

„Napriek tomu, že počet osôb s diagnózou HIV klesá, nesmieme poľaviť v ostražitosti. Včasná diagnostika infekcie HIV, včasné začatie liečby a kontinuálna starostlivosť sú nevyhnutnou podmienkou kontroly šírenia infekcie,“ zdôraznila spravodajkyňa stanoviska **Nicoletta Merlo**.

HIV stále patrí medzi veľké problémy v oblasti verejného zdravia všade na svete, keďže sa týka viac ako 36 miliónov ľudí, z ktorých 2,3 milióna žije v európskom regióne WHO. Mimoriadne vážne zasiahnuté sú východné oblasti európskeho kontinentu, pričom Ukrajinu postihla druhá najrozsiahlnejšia epidémia AIDS v regióne východnej Európy a strednej Ázie.

HIV postihuje predovšetkým marginalizované skupiny obyvateľstva, ako sú osoby užívajúce drogy, muži, ktorí majú sex s mužmi, transrodové osoby, migranti a väzni. Stigmatizácia a strach odrádzajú ľudí od toho, aby vyhľadali potrebné služby, čo vedie k neskorému testovaniu a stanoveniu diagnózy. Viac ako 50 % prípadov sa diagnostikuje až v pokročilom štádiu. Tak sa zvyšuje riziko prenosu a úmrtí, ktorým sa dalo predísť, a to najmä v oblastiach, kde nie je k dispozícii vhodná liečba AIDS.

Na zastavenie epidémie sú nevyhnutné komplexné stratégie spájajúce starostlivosť a prevenciu, ako aj inovatívne metódy testovania, ako sú rýchle testovanie a samotestovanie. (II)

[EHSV navrhuje pre rozpočet EÚ inovatívne zdroje príjmov](#)

EHSV predložil svoje politické odporúčania v súvislosti s novou generáciou vlastných zdrojov pre rozpočet EÚ. V [novom stanovisku](#) výbor vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvinula rámec pre zdaňovanie príjmov (BEFIT) a navrhuje zvážiť zavedenie celoeurópskej dane z digitálnych transakcií a dodatočného poplatku pre spoločnosti dovážajúce výrobky od výrobcov z tretích krajín, ktorí nezabezpečujú náležitú ochranu pracovníkov.

Zdroje príjmov pre rozpočet EÚ by sa mali prehodnotiť so zreteľom na rozpočtové tlaky, ktorým po skončení pandémie čelia členské štáty, ako aj s ohľadom na pretrvávajúce medzinárodné napätie a aktuálny väčší dôraz na ochranu životného prostredia. „Zasadzujeme sa za silný rozpočet, ktorý EÚ poskytne potrebné finančné prostriedky na dosiahnutie jej politických ambícií. Malo by sa prejsť na skutočne vlastné zdroje, ktoré by nám pomohli prestať sa zameriavať na čistý zostatok, pretože to poškodzuje európsku integráciu,“ uviedol spravodajca **Philip von Brockdorff** počas rokovania o stanovisku na plenárnom zasadnutí. Návrh Komisie z 20. júna 2023 na upravený súbor vlastných zdrojov založený na zdaňovaní podnikov dopĺňa tri ďalšie návrhy na nové zdroje, ktoré boli predložené v roku 2021, avšak Rada ich ešte neschválila.

EHSV naliehavo vyzýva Komisiu, aby čo najskôr vypracovala návrhy týkajúce sa rámca Podnikanie v Európe: rámec pre zdaňovanie príjmov (BEFIT), keďže je to nevyhnutná podmienka na navrhnutie vlastného zdroja založeného na zdaňovaní podnikov. Výbor takisto považuje za rozumné preskúmať možnosť začleniť finančné služby do rámca BEFIT alebo zaviesť globálnu daň z finančných transakcií (DFT), ako to navrhuje Európsky parlament. Okrem toho EHSV žiada Komisiu, aby zvážila aj možnosť zavedenia dodatočného poplatku zameraného na spoločnosti EÚ dovážajúce výrobky od výrobcov z tretích krajín, ktorí nezabezpečujú náležitú ochranu pracovníkov. (tk)

Občianska spoločnosť a nezávislé médiá sú ochranným štítom proti dezinformáciám

Silná sieť organizácií občianskej spoločnosti je spolu s politickou informovanosťou, spoľahlivým legislatívnym rámcom a nezávislými médiami jednou z kľúčových zbraní v boji proti dezinformáciám v teréne.

EHSV zorganizoval 12. júna prvé zo [série podujatí, ktoré majú zvýšiť povedomie](#) verejnosti o dezinformáciách pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024. Podujatie sa konalo v Sofii, aj vzhľadom na zistenie, že [55 % Bulharov si myslí, že sú často vystavení dezinformáciám](#) a falošným správam.

Z diskusií vyplynulo, že organizácie občianskej spoločnosti, verejnoprávne a nezávislé médiá musia spoločne vybudovať obranný štít proti manipulácii s informáciami, ktorá sa stáva čoraz použíwanejšou zbraňou na zasahovanie zo zahraničia.

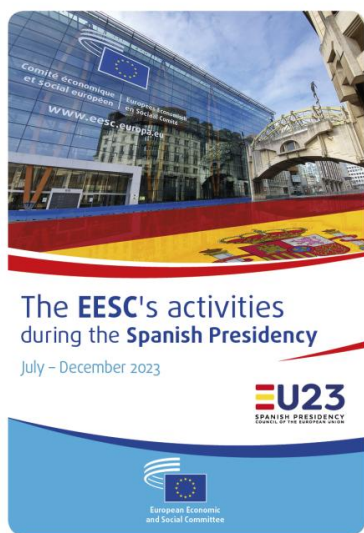
Vzhľadom na blížiacu sa európske voľby je nárast dezinformácií mimoriadne znepokojujúcim trendom. Predseda EHSV **Oliver Röpke** zdôraznil, že „dezinformácie, ku ktorým sa teraz pridala aj vojnová propaganda, sa používajú na zahmlievanie skutočností a rozduchovanie nepokojov a znemožňujú objektívnu diskusiu“. „Budúci rok sa uskutoční najdôležitejší demokratický proces v Európe. Európski občania majú právo rozhodovať sa na základe faktických informácií a ja si myslím, že všetci musíme prispieť ku kampani, v

ktorej nebude miesto pre dezinformácie a vonkajšie zasahovanie,” vyhlásil predseda.

Generálny riaditeľ Bulharskej tlačovej agentúry (BTA) **Kiril Valčev** upozornil, že najúčinnější zbraňou v boji proti dezinformáciám je informovanosť, a nie cenzúra: „Mali by sme zaistiť, aby mohli informácie voľne prúdiť a aby boli prístupné pre verejnosť.“

Zakladateľka a výkonná riaditeľka organizácie Defend Democracy **Alice Stollmeyer** pri tejto príležitosti vyhlásila: „Organizácie občianskej spoločnosti nemôžu proti dezinformáciám bojovať samy. Môžu organizovať a uskutočňovať spoločné akcie a zasadzovať sa za to, aby veľké technologické spoločnosti, ktoré vlastnia platformy sociálnych médií, prevzali väčšiu zodpovednosť.“

Diskusia taktiež poukázala na rozhodujúcu úlohu nezávislých médií pri vyvracaní dezinformácií. Nezávislý ruský novinár **Tichon Dzjadko**, šéfredaktor TV Dožd' (TV Dážd'), zdôraznil, že nezávislé médiá sa v snahe bojovať proti ruskej propagande zo všetkých síl usilujú poskytovať Rusom informácie založené na dôkazoch a faktoch. Podľa jeho slov „ruská vláda nechce, aby ľudia poznali pravdu“. (at)

Nová publikácia: Aktivity EHSV počas španielskeho predsedníctva (júl – december 2023)

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) by mal v rámci španielskeho predsedníctva Rady Európskej únie zohrávať dôležitú úlohu vďaka početným konzultáciám, o ktoré ho nové predsedníctvo požiadalo.

Španielsko preberá predsedníctvo Rady EÚ v období, ktoré je pre Európu rozhodujúce. Nastal čas, aby sa posilnila odolnosť Únie.

Množstvo kríz, ktorým Európa musela v uplynulých rokoch čeliť, odhalilo naše slabé miesta a ukázalo, že Európska únia musí zabezpečiť svoju strategickú autonómiu. A práve táto otvorená strategická autonómia, kľúčový prvok, ktorý umožní doplniť odolnosť medzi európske ciele v

záujme vytvorenia ekologickejšej, digitálnejšej a sociálnejšej Európy, je v centre priorít španielskeho predsedníctva.

Občania EÚ sa v júni 2024 zúčastnia na najväčšom demokratickom procese na našom kontinente: na voľbách do Európskeho parlamentu. So zreteľom na to je prvoradé zabezpečiť potrebné záruky na obranu našej demokracie, najmä proti zasahovaniu zo zahraničia, aby tieto voľby neposkytovali vhodný priestor na dezinformácie, propagandu a kybernetické útoky.

EHSV je odhodlaný úzko spolupracovať so španielskym predsedníctvom a počas celého jeho predsedníckeho obdobia sprostredkovať názory organizácií európskej občianskej spoločnosti. Na žiadosť španielskeho predsedníctva vypracuje teda EHSV minimálne 22 prieskumných stanovísk na rôzne témy vrátane zelenej a digitálnej transformácie, sociálneho rozmeru EÚ a budúcnosti Európy. Tieto podrobné a ambiciózne stanoviská, ako aj viaceré podujatia a tematické konferencie, okrem iného o energetickej chudobe, zriedkavých chorobách a sociálnom hospodárstve, umožnia EHSV prispievať k diskusiám v rámci španielskeho predsedníctva.

Výbor je pripravený pracovať spolu s predsedníctvom na vytvorení odolnejšej, inkluzívnejšej a bezpečnejšej

Európy, ktorá bude slúžiť svojim občanom a dokáže účinne zvládnuť budúce výzvy.

Brožúra je dostupná v anglickom, francúzskom, nemeckom a španielskom jazyku na webovom sídle EHSV.
(af)

AKTUALITY SKUPÍN

[Skupina Zamestnávateľa v EHSV získala solídnu podporu pre protistanovisko k protokolu o sociálnom pokroku](#)

Skupina Zamestnávateľa v EHSV

Skupina Zamestnávateľa na júnovom plenárnom zasadnutí EHSV predložila protistanovisko ako vyjadrenie hlbokého znepokojenia nad doplnením protokolu o sociálnom pokroku, ktorým by sa zásadne zmenil charakter a fungovanie sociálneho trhového hospodárstva EÚ.

Návrhom Európskej konfederácie odborových zväzov (ETUC) týkajúcim sa protokolu o sociálnom pokroku by sa zaviedla nadradenosť sociálnych, pracovných a odborových práv nielen v ich interakcii s hospodárskymi slobodami, ale aj vo vzťahu k vnútornému trhu, hospodárskej súťaži a všetkým ostatným politickým opatreniam Únie, vrátane oblastí, ako je správa hospodárskych záležitostí, obchod, digitalizácia a životné prostredie.

Predseda skupiny Zamestnávateľa **Stefano Mallia** uviedol, že „všeobecne uprednostňovať sociálne práva pred hospodárskymi slobodami by bolo rovnako nesprávne ako dávať všeobecnú prednosť hospodárskym slobodám.“

Protokol o sociálnom pokroku by skutočne vyžadoval zmenu zmluvy, čím by sa narušila súčasná rovnováha medzi sociálnymi právami a štyrmi slobodami, ktoré sú základom vnútorného trhu, pričom túto rovnováhu v súčasnosti zaručujú viaceré ustanovenia zmlúv.

Členka skupiny Zamestnávateľa v EHSV **Marija Minčeva**, ktorá protistanovisko predložila, uviedla že „namiesto toho, aby EÚ predkladala protokol o sociálnom pokroku, ktorý by narušil rovnováhu medzi hospodárskymi slobodami a sociálnymi právami a zasahoval do dobre vymedzených právomocí EÚ a členských štátov, je dôležité pokročiť smerom k spoločnému chápaniu toho, čo predstavuje pridanú hodnotu EÚ v oblasti zamestnanosti a sociálnych politík.“

Protistanovisko skupiny Zamestnávateľa v EHSV, ku ktorému sa 101 členov vyjadrilo kladne, 133 záporne a 7 členovia sa hlasovania zdržali, je pripojené k stanovisku EHSV.

- Stanovisko SOC/756 na tému *Protokol o sociálnom pokroku* (s pripojeným protistanoviskom): <https://www.eesc.europa.eu/sk/our-work/opinions-information-reports/opinions/social-progress-protocol>
- Pozri tiež *EHSV podporuje výzvu, aby sa prednosť základných sociálnych práv pred hospodárskymi slobodami zakotvila v práve EÚ* (uvedené vyššie)

Protokol o sociálnom pokroku pre pracujúcich

skupina EHSV Pracovníci

Zakotvením protokolu o sociálnom pokroku do primárneho práva EÚ by sa splnila požiadavka pracovníkov, aby im Európa zaručila silnú ochranu.

Dôstojná mzda a primerané pracovné podmienky sú základným právom každého jednotlivca. Toto základné právo musí byť zaručené, aby spoločnosť mohla napredovať. Je to nosný pilier zdravého sociálneho

trhového hospodárstva, ktoré sa usiluje zvyšovať hospodárske zisky a konkurencieschopnosť a zároveň zavádza sociálne politiky na zabezpečenie sociálneho pokroku a demokratických hodnôt. Jedno od druhého nemožno oddeliť. Pracovníci a občania na to upozornili spolu s ďalšími dôležitými pripomienkami, ktoré vyjadrili na Konferencii o budúcnosti Európy.

Keď ľudia počujú o jednotnom trhu, pýtajú sa, ako zlepšiť ich každodenný život. Chcú spoľahlivú sociálnu ochranu, zaručený minimálny príjem, účinnejší sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie, rovnaké príležitosti na trhu práce (čo znamená aj koniec sociálneho dumpingu), spravodlivé daňové politiky, cenovo dostupné bývanie a rodovú rovnosť.

Protokol o sociálnom pokroku by bol konkrétnou odpoveďou na tieto obavy, pretože by podporoval a chránil najvyššie normy z hľadiska sociálnych práv a zamedzil by ich oslabeniu alebo obchádzaniu.

V čase, keď sú ľudské práva, právny štát a demokracia čoraz viac spochybňované, musí EÚ potvrdiť, že sa i naďalej odhodlane zasadzuje za tieto hodnoty a postaví sociálnu Európu do centra svojich ambícií. Ľudia potrebujú istotu, že ich sociálne práva nebudú odsunuté bokom v prospech hospodárskej a trhovej dynamiky, ako to bolo v prípade úsporných opatrení prijatých v reakcii na finančnú krízu v roku 2008.

- Pozri tiež článok „EHSV podporuje výzvu, aby sa prednosť základných sociálnych práv pred hospodárskymi slobodami zakotvila v práve EÚ“ (vyššie)

Starnutie obyvateľstva v Európe: dôležitá téma pre tvorcov politiky EÚ

Miguel Ángel Cabra de Luna, člen skupiny EHSV Organizácie občianskej spoločnosti

EHSV vo svojom novom stanovisku predkladá viacero politických návrhov, ako najlepšie reagovať na čoraz naliehavejší výzvu, ktorou je veľký nárast počtu seniorov v Európe

Podľa [najnovších údajov](#) a [prognóz](#) sa očakáva, že v období rokov 2019 až 2050 počet ľudí nad 65 rokov vzrastie o 44,7 %. Pandémia ochorenia COVID-19 poukázala na to, že starnutie obyvateľstva predstavuje pre EÚ strategickú výzvu a že je potrebné zreformovať a zlepšiť dlhodobú starostlivosť o staršie osoby. Takže teraz, keď Svetová zdravotnícka organizácia vyhlásila koniec núdzového stavu spôsobeného pandemiou a EÚ diskutuje o novej stratégii zameranej na starnutie, je ideálny čas na reflexiu o dôsledkoch pandémie pre staršie obyvateľstvo.

V stanovisku na tému [Nový model starostlivosti o staršie osoby: ponaučenie z pandémie ochorenia COVID-19](#), pre ktoré som bol spravodajcom, EHSV už v januári 2022 zdôraznil, že je naliehavé prejsť na nový model a zmeniť náš spôsob investovania do starostlivosti o staršie osoby, pričom predložil viacero odporúčaní. Tieto otázky výbor ďalej rozvíja v [novom stanovisku](#), o ktorom sa bude hlasovať na júlovom plenárnom zasadnutí.

Zdôrazňuje sa v ňom, že by sa mala prijať nová Európska stratégia pre seniorov s cieľom chrániť ich práva a zabezpečiť im plnú účasť na spoločenskom a hospodárskom živote. Okrem iného sa navrhuje vytvoriť európsku agentúru pre staršie osoby, vyhlásiť Európsky rok seniorov, prijať dohovor OSN o právach starších osôb a aktualizovať alebo zaviesť právne predpisy zamerané na podporu seniorov a ochranu ich nezávislého spôsobu života. Takisto je nevyhnutné vyčleniť viac finančných prostriedkov, zaistiť všeobecný prístup k starostlivosti a vyvíjať inovačné technológie na podporu samostatnosti a starostlivosti, ako aj odbornú prípravu v tejto súvislosti. Náležitú odbornú prípravu treba zabezpečiť aj pre opatrovateľov.

Je dôležité, aby sa v európskej politike prihliadalo na seniorov a aby sa seniorom a ich rodinným príslušníkom zaistila dostupná a kvalitná dlhodobá starostlivosť, a tým aj nezávislosť, dobrá kvalita života a dôstojnosť. Zároveň je dôležité, aby sa pokročilý vek a staršie osoby nevnímali ako záťaž alebo ako výdavky pre spoločnosť, ale ako potenciálny spoločenský a hospodársky prínos, ktorý budeme môcť využiť, ak sa lepšie zabezpečí aktívne začlenenie seniorov.

EHSV bude k tejto téme ďalej prispievať svojimi nápadiami a návrhmi. Jeho členovia sa domnievajú, že by mala patriť medzi prioritné témy vzhľadom na [voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024](#). V hre je dôveryhodnosť európskeho sociálneho modelu, najmä v Európe, ktorá starne rýchlejšie než ktorýkoľvek iný región na našej planéte.

Redakčná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Do tohto čísla prispeli

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eesinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza deväťkrát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.

EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.

Reprodukcia je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

08/2023